

Katarina Mišćević

**Đulio Karlo—Argan, Akile Bonito Oliva,
MODERNA UMETNOST 1770—1970—2000**

izdavačka kuća Klio

Posle toliko godina iščekivanja, kapitalno delo dva čuvena istoričara umetnosti koje je u Italiji i u svetu doživelo veliki uspeh i mnoga izdanja konačno i kod nas; u Salonu Muzeja savremene umetnosti u Beogradu, publici je predstavljena ova dugo očekivana studija o modernoj umetnosti i ne samo ona, već i jedan od njenih autora lično: Akile Bonito Oliva.

Deo knjige koji se odnosi na modernu umetnost od 1770. do 1970. prvobitno je objavljen kao zasebno delo, nastalo na osnovu predavanja Đulija Karla Argana, jednog od vodećih kritičara umetnosti XX veka, inače poznatog profesora na katedri za istoriju umetnosti na rimskom univerzitetu na kome je predavao sve do smrti 1992. godine. Nakon velikog uspeha njegove knjige u svetu, italijanski izdavač zatražio je od autora da knjigu dopuni tekstom o modernoj umetnosti s kraja XX veka, što Argan, u poznim godinama života nije bio spreman da prihvati i sam govoreći da je previše star da bi se latio tumačenja novih umetničkih pojava. Za taj posao predložio je Bonito Olivu kao najjupećenijeg stručnjaka, inače njegovog dugogodišnjeg saradnika i profesora Istorije savremene umetnosti na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta "La Sapienza" u Rimu. Stavovi profesora Olive o tendencijama u modernoj umetnosti iz poslednje decenije, veoma su važni i posebni jer nema puno teoretičara koji su se usudili pisati o njima i

stvarati posve nova objašnjenja, teorije i pojmove. Profesor Oliva u svom predstavljanju Beogradskoj publici održao je jedno interesantno predavanje koncizno uspevši da pomene najvažnije sekvence koje su odredile i propratile tok razvoja moderne umetnosti u svetu. Kao najjupećeniji poznavalac Arganovog ideološko—metodološkog pristupa ovom štivu nastojao je da napravi kratak osvrt iz ugla samog autora, nadovezujući se na njega u nastojanju da objasni i svoja polazišta, a opet vešto prezentujući obe ove studije kao celinu. Profesor Oliva trudio se da beogradskoj publici približi svoj pristup u proučavanju savremenih umetničkih tendencija i pojava tokom tzv. "globalizacije umetnosti" avangarde i transavangardije.

Dugi niz godina na prevodu je radila Milena Marjanović uz stručnu podršku profesora Jerka Denegrija, a problem izlaska iz štampe ovog srpskog izdanja o čemu je i sama pisala i govorila na promociji knjige, svakako nije bio rezultat njihove sporosti već višegodišnja potraga za izdavačem "koji bi se odvažio da ga štampa". Nakon svih komplikacija i po izlasku iz štampe njenog četrnaestog dopunjenog izdanja u Italiji, konačno je prvi tom "Moderne umetnosti 1770—1970—2000" objavljen i kod nas 2004. godine, drugi 2005. a treći 2006. godine čime je ovaj veliki poduhvat konačno bio završen.

Ovo nezaobilazno izdanje sada dostupno prvi put na srpskom jeziku predstavlja veliki uspeh čiji cilj kako i sam Argan navodi nije ispisivanje istorije moderne umetnosti, već zasnivanje pretpostavki za jednu modernu istoriju umetnosti i stvaranje uslova za istorijsko razumevanje i tumačenje umetnosti koja nastaje u razdoblju moderne epohe. Umetnost kao takva je tu za nas, a mi za nju, u večitom nastojanju da se što bolje "složimo" i razumemo, a ova knjiga upravo nam pomaže u tome.